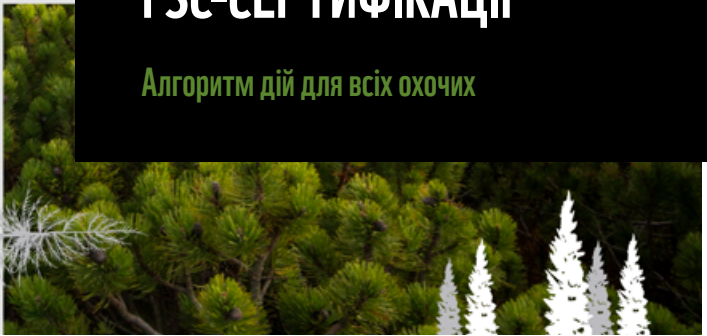

ЯК ЗБЕРЕГТИ ЛІС ЗА ДОПОМОГОЮ FSC-СЕРТИФІКАЦІЇ

Алгоритм дій для всіх охочих

ЩО ТАКЕ FSC-СЕРТИФІКАЦІЯ?

FSC-сертифікація — це система незалежної добровільної сертифікації системи ведення лісового господарства.

Будь-хто з лісокористувачів може отримати сертифікат FSC. Для цього необхідно відповідати ряду економічних, соціальних та екологічних вимог — FSC національного стандарту.

ДЕ ПРАЦЮЄ FSC-СЕРТИФІКАЦІЯ?

FSC-сертифікація існує в багатьох країнах світу, зокрема і в Україні. У червні 2020 року 135 лісокористувачів (лісгоспів) з усієї країни — переважно в Західній, Північній та Центральній Україні — утримували сертифікат FSC.

Дізнатися про те, які лісокористувачі є утримувачами сертифікатів FSC можна за посиланням.

FSC-сертифікація є важливою для лісокористувачів, адже продукція з сертифікатом FSC є бажаною на ринках багатьох країн світу. Низка приватних організацій та публічна система закупівель Prozorro заохочують використання FSC-сертифікованої продукції в Україні. Саме тому лісокористувачі зацікавлені в отриманні сертифіката.

ЯК ПРАЦЮЄ СЕРТИФІКАЦІЯ?

Сертифікат FSC видається незалежними аудиторськими компаніями. В Україні діють три такі компанії: NEPCo, SGS та "Легаліс" (підрядна організація компанії "Лісова сертифікація"). Сертифікація є добровільною. Більше того, виявивши бажання отримати сертифікат, лісокористувач самостійно обирає аудиторську компанію. Остання проводить сертифікацію за такою схемою:

ЕТАП 1

БАЗОВИЙ (ОСНОВНИЙ) АУДИТ*

Аудитори оцінюють відповідність лісокористувача всім вимогам FSC національного стандарту (далі також Стандарту), а також розглядають коментарі зацікавлених сторін. Якщо лісокористувач відповідає вимогам, він отримує сертифікат FSC, що діє п'ять років.

* Основному аудиту передують попередній, але через відсутність можливостей для зацікавлених сторін він в цьому алгоритмі дій не розглядається.

ЕТАП 2

НАГЛЯДОВІ (КОНТРОЛЬНІ) АУДИТИ

Щорічно аудитори перевіряють дотримання лісокористувачем вимог FSC та розглядають звернення, побажання або скарги зацікавлених сторін. У разі виявлення невідповідностей Стандарту лісокористувач має їх усунути, інакше сертифікат анулюється або призупиняється.

ЕТАП 3

ПОВТОРНИЙ (РЕСЕРТИФІКАЦІЙНИЙ) АУДИТ

Для продовження терміну дії сертифіката проводиться аудит, аналогічний базовому.

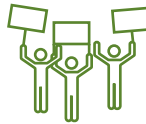
ЯК ЦЕ СТОСУЄТЬСЯ МЕНЕ? → → →

FSC дозволяє зацікавленим
сторонам* уберегти ліс від вирубки

ХТО ТАКІ ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ?

місцеві громади

активісти

науковці

Зацікавлені сторони - це будь-хто, на кого впливає лісове господарство або хто має інтерес до лісу, наприклад:

природоохоронні організації

органи влади

Перелік не є вичерпним, але саме вищезгаданим категоріям буде корисний цей алгоритм дій.

* Новий FSC національний стандарт системи ведення лісового господарства для України передбачає поділ зацікавлених сторін на зацікавлених та тих, чий інтерес зачеплений. У цьому алгоритмі дій, з огляду на його цілі, ці поняття не розділяються.

ЯКІ МОЖЛИВОСТІ МАЮТЬ МІСЦЕВІ ГРОМАДИ?

Принцип 4 Стандарту звертає особливу увагу на взаємодію лісокористувачів із місцевими громадами. Серед іншого лісокористувач повинен:

Інформувати громади про діяльність, яка може мати на них вплив.

Враховувати інтереси місцевих громад під час ведення лісового господарства.

Спільно з громадами визначати та охороняти цінні для громад ліси. Цей процес має відбуватися у формі діалогу ще до того, як розпочалися будь-які рубки в потенційно цінних для громад лісах.

Детальніше за
посиланням

ЯКІ МОЖЛИВОСТІ МАЮТЬ ПРИРОДООХОРОНЦІ Й НАУКОВЦІ?

Принципи 6 та 9 FSC національного стандарту передбачають дотримання лісокористувачем ряду вимог, зокрема:

Виявлення та охорона рідкісних видів тварин і рослин

Збереження малопорушених лісів (репрезентативних ділянок)

Збереження інших лісів, що мають особливі екологічні або соціальні цінності (особливі цінності для збереження — ОЦЗ)

Мінімізація негативних впливів лісового господарства на довкілля

Кожен із цих пунктів передбачає залучення лісокористувачем зацікавлених сторін до виявлення цінних ділянок та розробки правил їх охорони. Отже, рішення про охорону тієї чи іншої ділянки - це консенсус, результат діалогу між усіма сторонами.

ЯКІ МОЖЛИВОСТІ МАЮТЬ АКТИВІСТИ?

Чи не найважливішою вимогою Стандарту є дотримання всіх вимог законодавства. Відповідно, виявлення будь-яких порушень вимог законодавства може призвести до втрати лісокористувачем сертифіката. Доведення порушень до відома аудиторів активістами у випадку, якщо проблема не вирішується самим лісокористувачем, — прямий шлях до усунення таких порушень.

ЯК РЕАЛІЗУВАТИ ЦІ МОЖЛИВОСТІ?

ЯК ДІЯТИ?

Приклад А:

Ви - представник місцевої громади.

Ваша мета - зберегти ягідники й місця для відпочинку в лісах навколо населеного пункту, яким загрожують рубки.

Приклад Б:

Ви - науковець або природоохоронець, який має дані про певні лісові ділянки, цінні для збереження біорізноманіття.

Ваша мета - забезпечити належну охорону таких ділянок.

Приклад В:

Ви - активіст, який виявив порушення законодавства з боку певного лісокористувача.

Ваша мета - зробити так, щоб такі порушення не виникали в майбутньому.

ЯКИЙ АЛГОРИТМ ДІЙ?

1 Крок 1

З'ясувати, чи є у лісокористувача такий сертифікат, можна за допомогою пошуку у базі даних сертифікатів. Подальші кроки є можливими лише в разі, якщо лісокористувач утримує сертифікат FSC.

Крок 2

Письмово звернутися до лісокористувача:

А

з пропозицією внести ділянки лісу, які вас цікавлять, до переліку особливих для збереження цінностей п'ятої категорії (ОЦЗ 5) із заборону усіх чи окремих видів рубок;

Б

з пропозицією внести ділянки лісу, які вас цікавлять, до переліку ОЦЗ чи репрезентативних ділянок, а також запропонувати певні правила їх охорони (наприклад, обмеження усіх чи окремих видів рубок).

В

зі скаргою та проханням усунути це порушення та не допустити його в майбутньому, надавши всі наявні докази порушення.

У зверненні надати посилання на індикатори FSC національного стандарту, які вимагають від лісокористувача відповідних дій. Звернення надіслати поштою чи за допомогою електронної пошти. Копію звернення спрямувати аудиторській компанії, яка видавала сертифікат. Термін очікування відповіді — один місяць. На цьому етапі залучення аудиторів не відбувається.

3

Крок 3

Якщо відповідь лісокористувача вас не задовольняє — подати скаргу аудиторській компанії. У скарзі надати обґрунтування того, чому відповідь лісокористувача на ваше звернення порушує вимоги FSC національного стандарту. Додати до скарги копію вашого звернення до лісокористувача та відповіді на нього. Термін очікування відповіді різниться: від тижня до декількох місяців.

Крок 4 (за бажанням)

4

Дізнатися, коли проходило щорічний аудит лісокористувача, який вас цікавить.

За чотири тижні до аудиту подати звернення до аудиторської компанії щодо можливості участі в аудиті як зовнішній спостерігач. У день аудиту безпосередньо бути присутнім на аудиті, під час якого аудитори мають також перевірити вашу скаргу.

5

Крок 5

Якщо рішення аудиторів вас не задовольняє — подати скаргу в центральний

офіс аудиторської компанії, попередньо отримавши контакти в аудиторів. У скарзі зазначити ту ж інформацію, що й на етапі 3, додати копії всіх отриманих документів та відповідей на них. Термін очікування відповіді — від трьох місяців.

6

Крок 6

Якщо рішення центрального офісу аудиторської компанії вас не задовольняє —

подати скаргу в ASI (орган, що контролює аудиторів). Зробити це можна за посиланням, але виключно англійською мовою. Термін очікування відповіді — до чотирьох місяців.

ЯК ЦЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ НА ПРАКТИЦІ?

У 2020 році жителі одного з сіл Волинської області виступили проти рубок, які місцевий лісгосп проводив у лісах поблизу села. На думку громади, ці ліси є місцем збирання грибів і ягід, а також постійним місцем відпочинку селян. Українське законодавство де-факто не передбачає належної охорони таких важливих для громади лісів. Представники громади звернулися по допомогу до громадської природоохоронної організації.

На відміну від законодавства, Стандарт FSC зобов'язує лісгоспи визначати та охороняти ОЦЗ 5 та 6 — ліси, важливі для громад. Апелюючи до цієї вимоги, громадська організація звернулася до лісгоспу та обласного Управління лісового й мисливського господарства з проханням внести ці ліси до ОЦЗ і відмовитися від проведення суцільних рубок.

Натомість громада запропонувала лісгоспу провести вибіркові санітарні рубки для ліквідації небезпечного сухостою. У результаті вдалося не тільки призупинити суцільні рубки, а й налагодити плідний діалог та співпрацю з сертифікованим лісгоспом. В ідеалі, такий діалог мав би бути ініційований лісгоспом ще до проведення будь-яких рубок, а саме на етапі планування господарської діяльності. Це б дозволило завчасно запобігати можливим конфліктам.

ДЕ ДІЗНАТИСЯ БІЛЬШЕ?

1. Стандарт FSC для України

2. База даних для пошуку чинних сертифікатів

3. Детальний посібник для зацікавлених сторін

4. Оголошення про плановані аудити

5. Процедура участі зовнішніх спостерігачів

ЯК ЗБЕРЕГТИ ЛІС ЗА ДОПОМОГОЮ FSC-СЕРТИФІКАЦІЇ

Алгоритм дій для всіх охочих

Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible . panda.org

© 2020

© 1986 Panda symbol WWF – World Wide Fund for Nature (Formerly World Wildlife Fund)

*"WWF" is a WWF Registered Trademark. WWF, Avenue du Mont-Bland,

1196 Gland, Switzerland, Tel. +41 22 364 9111. Fax. +41 22 364 0332.

For contact details and further information, please visit our Ukrainian website at www.wwf.ua